

REALIZOVANÉ PARTICIPATÍVNE PROCESY 2022 - 2023

Prehľad zrealizovaných participatívnych procesov

Koordinátori participácie realizovali v čase realizácie projektu tieto participatívne procesy:

Názov participatívneho procesu / aktivity	Zadávatel' (odbor/pracovisko)	Obdobie	Cieľ participatívneho procesu
EVVO I: Mapovanie úrovne environmentálneho vzdelávania, výchovy a osvetu na stredných školách v ŽSK	Odbor regionálneho rozvoja	08/2022 – 04/2023	zvýšiť kvalitu analytických materiálov, získať informácie od kľúčových aktérov a cieľových skupín, ako nastaviť ciele a opatrenia tak, aby lepšie vyhovovali potrebám aktérov a cieľových skupín.
EVVO II: Podpora environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu na stredných školách v ŽSK - návrhová časť	Odbor regionálneho rozvoja	03/2023 – 11/2023	zabezpečiť spoluprácu návrhu konkrétnych opatrení pre zvyšovanie kvality EVVO na stredných školách ako predpokladu lepšej environmentálnej uvedomelosti verejnosti
Vodozádržné opatrenia a klimatická udržateľnosť	Odbor regionálneho rozvoja	06/2022 – 12/2023	zabezpečiť spoluprácu návrhu konkrétnych opatrení so zapojením kľúčových aktérov, ako predpoklad lepšej implementácie navrhnutých opatrení v území.
Rodová rovnosť a lepšie pracovné prostredie na úrade ŽSK	Odbor regionálneho rozvoja a Oddelenie ľudských zdrojov	12/2022 – 10/2023	zabezpečiť konzultovanie a spoluprácu opatrení pre zavádzanie rodovej rovnosti a zlepšovanie pracovných podmienok so zapojením expertov a zamestnancov/kýň úradu, ako predpoklad lepšej implementácie navrhnutých opatrení na Úrade ŽSK.
Mediačný proces v národnom parku Malá Fatra	Odbor regionálneho rozvoja	01/2022 – 01/2023	získať dôveru zainteresovaných strán, docieľiť v území nadviazanie dialógu medzi aktérmi ako predpokladu ďalšej spolupráce v rámci prebiehajúcej reformy národných parkov.
Koncepcia rozvoja sociálnych služieb ŽSK na roky 2024-2031	Odbor sociálnych vecí	09/2023 – 03/2024	zvýšiť mieru spolupráce a aktérov v území na tvorbe strategického dokumentu kraja zvýšiť kvalitu analytických vstupov

EVVO I: Mapovanie úrovne environmentálneho vzdelávania, výchovy a osvetu na stredných školách v ŽSK

Stav participatívneho procesu: ukončený

Trvanie participatívneho procesu: 08/2022 – 04/2023

Poznámka: v roku 2023 participatívny proces pokračoval 2. fázou pod názvom EVVO II.

Ciele projektu: podpora ochrany prírody a princípov trvalo udržateľného životného prostredia vďaka kvalitnej edukácie študentov, učiteľov a širokej verejnosti prostredníctvom spracovania analýzy úrovne environmentálneho vzdelávania, výchovy a osvetu v Žilinskom kraji.

Cieľ participatívneho procesu: zvýšiť kvalitu analytických materiálov, získať informácie od kľúčových aktérov a cieľových skupín, ako nastaviť ciele a opatrenia tak, aby lepšie vyhovovali potrebám aktérov a cieľových skupín.

Spôsob zabezpečenia: zosieťovanie škôl, identifikácia silných a slabých stránok EVVO na školách, získanie podnetov a vstupov a zmapovanie chýbajúcich tém, na základe ktorých pripraví Odbor regionálneho rozvoja ŽSK žiadosť o dotáciu z Envirofondu na zvýšenie úrovne poskytovaného EVVO v kraji prostredníctvom série odborných workshopov na školách.

Účastníci participatívneho procesu: riaditelia/ky stredných škôl v kraji, koordinátori/ky a učiteľia/ky environmentálnej výchovy na stredných školách v kraji a študenti/študentky stredných škôl 4. ročníkov (všetci zriaďovatelia).

Časový harmonogram a štruktúra aktivít:

- 08 – 09/22** dizajn participatívneho procesu, mapovanie stakeholderov, vytváranie databáz, oslovenie škôl k spolupráci,
- 10/22** dotazník riaditeľom/kám, dotazník učiteľom/kám (cieľ: zmapovať potreby, bariéry a postoje, stav envirovzdelávania na škole),
- 11/22** celodenný workshop **Envirofórum – od teórie k praxi** pre koordinátorov/ky a učiteľov/ky EVVO (cieľ: zozbierať podnety, postrehy, skúsenosti k lepšiemu pochopeniu stavu EVVO na školách, identifikovať výzvy a prekážky, ktoré koordinátori/ky a učiteľia/ky environmentálnej výchovy riešia),
- 12/22** reprezentatívny dotazníkový prieskum so študentmi/študentkami 4. ročníkov (vedomostný a hodnotový),
- 12/22 – 01/23** realizácia 10 fokusových skupín so študentmi a študentkami 4. ročníkov na vybraných stredných školách:
- 9 fokusových skupín na školách v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK, 3 gymnáziá a 6 odborných škôl (pomer 1:3 zodpovedá pomeru škôl v kraji),
 - 1 fokusová skupina na školách cirkevných zriaďovateľov, ktorá bola zmiešaná v pomere polovica žiakov z gymnázia a polovica z odbornej školy,
- 02 – 04/23** spracovanie výstupov a analýz.

Hlavné výstupy z participatívneho procesu: všetky plánované výstupy od KP boli dodané.

- surové dáta mapujúce aktuálny stav EVVO a potreby cieľových skupín,
- po každej aktivite spracovaný protokol vrátane „surových dát“ pre Odbor regionálneho rozvoja (požiadavka od ORR na surové dáta),

- spracovaný protokol zaslaný účastníkom participatívneho procesu,
- komplexná analýza fokusových skupín na webe.

Hlavné výsledky participatívneho procesu:

Participatívny proces umožnil zmapovať aktuálny stav envirovzdelávania na stredných školách a identifikovať aktuálne nedostatky a potreby na zlepšenie. Na základe zistení z procesu boli podané projektové žiadosti na Envirofond. Oproti pôvodnému plánu bola dokonca aj podaná žiadosť na prípravu Koncepcie EVVO vďaka novej výzve, na ktorú mohol Úrad Žilinského samosprávneho kraja vďaka výstupom participatívneho procesu zareagovať.

Prínosy realizácie participatívneho procesu:

Prínosy pre účastníkov participatívneho procesu

- koordinátori a učitelia EVVO: možnosť sa prvýkrát stretnúť a sieťovať s ďalšími ľuďmi vykonávajúcimi rovnakú úlohu, podeliť sa o dobrú prax, inšpiráciu pre výučbu aj prekážky, na ktoré naráža
- študenti: ocenili formát fokusových skupín (hlbokú debatu) a vyjadrili pranie, aby s nimi takto učitelia diskutovali

Prínosy pre Úrad ŽSK

- prehľadná databáza koordinátorov EVVO v kraji
- iniciatíva k zavádzaniu novej pozície envirokoordinátora na stredných školách (stredné školy musia priradiť kontaktnú osobu pre agendu envirovýchovy)
- vypracované podklady pre tvorbu Koncepcie EVVO

Poučenie:

- Pôvodný harmonogram sa ukázal ako príliš ambiciózny, časový posun však nemal dopad na kvalitu výstupu. Pre nasledujúce procesy dopočujeme naplánovať väčší časový priestor pre analýzu dát. Fáza analýz si navyše vyžaduje vstup vecného odboru a je potrebné počítať s časovou rezervou.
- Pri práci so stredoškólakmi dopočujeme pracovať viac so študentami 3. ročníkov ako 4. ročníkov. Pri práci so študentmi 4. ročníkov vznikol väčší časový tlak z dôvodu ich blížiacich sa maturitných skúšok. Pre proces boli vybraní, pretože mali najrozsiahljšiu skúsenosť zo štandardnej výučby mimo covidových rokov, v budúcnosti tento aspekt nebude relevantný.
- Počet fokusových skupín sa môže znížiť na cca 5 skupín (jedna za región) – vyšší počet už nepridá nové dáta a zistenia, ale je náročný na ľudské kapacity a následné spracovanie výstupov.

Zapojené personálne kapacity:

interné kapacity: jedna koordinátorka participácie bola aktívne zapojená počas celej doby prípravy, realizácie a vyhodnotenia participatívneho procesu, ďalšie dve koordinátorky participácie zaistili podporu pri realizácii podujatí. Zo strany zadávateľa (Odbor regionálneho rozvoja) bola zabezpečená účasť jedného experta (zamestnanca odboru) na podujatiach. Z hľadiska spracovania výstupov (zápisy z aktivít, protokoly pre garanta projektu, správy pre účastníkov procesu a pod.) je potrebné zabezpečiť väčší počet personálnych kapacít, ktoré by pomohli zaistiť včasné dodanie výstupov pre zadávateľa (garanta).

externé kapacity: externý sociológ (spracovanie analýzy a spätnej väzby na dotazník)

Zodpovedné osoby:

- Veronika Střelcová, koordinátorka participácie ŽSK, veronika.strelcova@zilinskazupa.sk
- Martina Remencová, koordinátorka participácie ŽSK, martina.remencova@zilinskazupa.sk
- Lucia Lašová, koordinátorka participácie ŽSK, lucia.lasova@zilinskazupa.sk

Viac informácií k participatívne mu procesu:

<https://www.zilinskazupa.sk/sk/participacia/participativne-procesy/mapovanie-urovne-evvo-strednych-skolach-zilinskom-kraji.html>

Publicita:

- <https://www.zilinskazupa.sk/sk/participacia/denniky-novinky-aktuality/zsk-zorganizoval-enviroforum-od-teorie-k-praxi.html>
- <https://rkmagazin.sk/kraj-zorganizoval-enviroforum-od-teorie-k-praxi/>
- <https://zilina.sp21.sk/a/6604/zsk-zorganizoval-enviroforum-od-teorie-k-praxi>
- [Máme výsledky fokusových skupín - ŽSK \(zilinskazupa.sk\)](https://zilinskazupa.sk)
- <https://www.flickr.com/photos/zilinskazupa/albums/72177720303411604>
- [Envirofórum – od teórie k praxi 🌍... - Žilinský Samosprávny Kraj | Facebook](#)
- [👥!Prvý interaktívny workshop o... - Žilinský Samosprávny Kraj | Facebook](#)

EVVO II: Podpora environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu na stredných školách v ŽSK – návrhová časť

Stav participatívneho procesu: ukončený.

Trvanie participatívneho procesu: 03/2023 – 11/2023

Poznámka: V roku 2024 sa bude realizovať ďalšia fáza participatívneho procesu, ktorá nadviaže na výstupy tohto procesu.

Ciele projektu: zvýšiť kvalitu a úroveň environmentálneho vzdelávania, zlepšiť podmienky na jeho poskytovanie, navrhnúť do praxe sériu konkrétnych opatrení a mechanizmov na podporu EVVO na stredných školách v kraji (návrhy konkrétnych krokov na zlepšenie EVVO na stredných školách budú zapracované do Koncepcie rozvoja školstva ŽSK).

Cieľ participatívneho procesu: zabezpečiť spoluprácu návrhu konkrétnych opatrení pre zvyšovanie kvality EVVO na stredných školách ako predpokladu lepšej environmentálnej uvedomelosti verejnosti.

Spôsob zabezpečenia: zosieťovanie koordinátorov EVVO, vytvorenie mapy riešení pre elimináciu prekážok v poskytovaní EVVO a prioritizácia postupov na zlepšenie EVVO so zapojením kľúčových aktérov.

Účastníci participatívneho procesu: koordinátori/ky a učiteľia/ky environmentálnej výchovy na stredných školách v kraji (zapojených 27 osôb v rámci Envirofóra II, miera zapojenia: pripomienkovanie návrhovej časti), študenti/šudentky stredných škôl (zapojených 21 študentov v rámci Envirofóra II, miera zapojenia: pripomienkovanie návrhovej časti) a organizácie poskytujúce neformálnu EVVO.

Časový harmonogram a štruktúra aktivít:

- 03 – 04/23** pilotné aktivity pre študentov na deficientné témy (udržateľnosť, biodiverzita, klimatická zmena) s využitím foriem, ktoré vyšli z mapovania (1 x prednáška so zapojením odborníkov, 2 x praktické ukážky v teréne) na vzorke 180 študentov/študentiek; dotazníkové overenie výstupov mapovania,
- 05/23** finalizovanie záverečnej správy z mapovania EVVO v Žilinskom kraji – podklad pre prípravu návrhovej časti konkrétnych krokov na zlepšenie EVVO na stredných školách, organizácia pracovnej skupiny expertov na EVVO pre prípravu návrhovej časti konkrétnych krokov na zlepšenie EVVO,
- 06/23** celodenný workshop Envirofórum – od teórie k praxi II pre koordinátorov/ky, učiteľov/ky a študentov/študentky stredných škôl (cieľ: pripomenúť návrhovú časť z perspektívy pozvaných cieľových skupín, prioritovať konkrétne kroky a rozpracovať ich implementáciu do praxe, zistiť prekážky a bariéry spolupráce medzi školami a environmentálnymi organizáciami),
- 07 – 11/23** spracovanie výstupov, stretnutie vedúcich zástupcov Odboru regionálneho rozvoja a Odboru školstva a športu ŽSK na konzultáciu návrhovej časti v zmysle legislatívnych, finančných a časových možností kraja.

Hlavné výstupy z participatívneho procesu:

- surové zápisy z podujatí odovzdané ORR (požiadavka na surové dáta)
- hlbšiu analýzu dát spracováva ORR (účastníci dostanú až vypracovanú analýzu)

Hlavné výsledky participatívneho procesu: Participatívny proces umožnil vytvoriť a identifikovať prioritné riešenie pre elimináciu prekážok k poskytovaniu EVVO.

Prínosy realizácie participatívneho procesu: sieťovanie škôl a koordinátorov EVVO, rozšírenie existujúcej siete o nových/d'alších koordinátorov EVVO, funkčné vzťahy a živá komunikácia samosprávneho kraja so školami, vytvorenie vhodných podmienok pre ďalšiu fázu participatívneho procesu.

Poučenie: je potrebné realistickejšie nastaviť časový harmonogram a zabezpečiť väčšiu časovú dotáciu na fázu analýz. EVVO II v ideálnom prípade malo začať až po ukončení všetkých analýz z procesu EVVO I. Kvôli časovému tlaku však začalo skôr a pracovalo len s čiastkovými analýzami z EVVO I. Súčasne je potrebné sa vopred dohodnúť so zadávateľom, v akej podobe a v akom termíne môžu byť zdieľané výstupy s účastníkmi procesu (napr. možnosť zdieľania zhrnutia surových dát ihneď po podujatí na zabezpečenie transparentnosti procesu) a vyvarovať sa časovým oneskoreniam, ktoré si vyžiadalo zdieľanie podrobných analýz.

Zapojené personálne kapacity:

interné kapacity: jedna koordinátorka participácie bola aktívne zapojená počas celej doby prípravy, realizácie a vyhodnotenia participatívneho procesu, ďalšie dve koordinátorky participácie zaistili podporu pri realizácii podujatí. Zo strany zadávateľa (Odbor regionálneho rozvoja) bola zabezpečená účasť jedného experta (zamestnanca odboru) na podujatiach.

externé kapacity:

- panel troch expertov v oblasti envirovýchovy na prípravu opatrení zo získaných dát z predošlej fázy procesu
- dodávateľ interaktívnej hry počas podujatia Envirofórum – od teórie k praxi II (jeden expert)

- jeden poskytovateľ EVVO z prostredia MNO, zabezpečenie praktickej ukážky EVVO

Zodpovedné osoby:

- Veronika Střelcová, koordinátorka participácie ŽSK, veronika.strelcova@zilinskazupa.sk
- Martina Remencová, koordinátorka participácie ŽSK, martina.remencova@zilinskazupa.sk
- Lucia Lašová, koordinátorka participácie ŽSK, lucia.lasova@zilinskazupa.sk

Viac informácií k participatívne mu procesu:

<https://www.zilinskazupa.sk/sk/participacia/participativne-procesy/evvo-ii-podpora-evvo-strednych-skolach-zilinskom-kraji-navrhova-cast.html>

Publicita:

- [V Žiline prebehne ďalšia diskusia o environmentálnej výchove - ŽSK \(zilinskazupa.sk\)](#)
- [Envirofórum Od teórie k praxi II - ŽSK \(zilinskazupa.sk\)](#)
- [Turiec Online - Envirofórum Od teórie k praxi II](#)
- [Envirofórum II | Flickr](#)
- [ZAUJÍMATE SA O ENVIRONMENTÁLNU... - Žilinský Samosprávny Kraj | Facebook](#)
- [Pokračujeme v snahe zlepšiť... - Žilinský Samosprávny Kraj | Facebook](#)

Vodozádržné opatrenia a klimatická udržateľnosť

Stav participatívneho procesu: prebieha

Trvanie participatívneho procesu: 06/2022 – 12/2023

Poznámka: participatívny proces stále beží a bude pokračovať aj v roku 2024

Ciele projektu: vypracovať plán vodozádržných a protierózných opatrení pre vybrané mikropovodie Žilinského kraja so zapojením kľúčových aktérov a tých, ktorí rozhodujú o území (rozhodovacia právomoc je delená medzi samosprávy a hospodárov).

Cieľ participatívneho procesu: spolupráca návrhu konkrétnych opatrení so zapojením kľúčových aktérov, ako predpoklad lepšej implementácie navrhnutých opatrení v území.

Spôsob zabezpečenia: identifikácia, koordinácia aktérov a ich aktivít v téme vodozádržných opatrení smerom k vypracovaniu plánu vodozádržných a protierózných opatrení pre vybrané mikropovodie Žilinského kraja. Nastavenie komunikácie a zabezpečenie dialógu v území o vodozádržných opatreniach na lokálnej (mikropovodie), aj regionálnej úrovni (Turiec, Kysuce, Rajec).

Účastníci participatívneho procesu: kľúčoví aktéri v oblasti ochrany prírody a klímy, starostlivosti o pôdu, vodu a les, miestni aktéri z územia, samosprávy, aktívne organizácie.

- **Odborníci:** 10-15 odborníkov zapojených v priebehu celého procesu do práce v rámci projektových tímov. V rámci konferencii zapojených až 100 odborníkov. Miera zapojenia: tvorba dokumentu a projektových návrhov, posúdenie územia, zarámčovanie témy a problému.
- **Hospodári a štátni vlastníci lesov:** nositelia agendy, ktorí následne budú zodpovední za implantáciu navrhnutých opatrení - cca 100 osôb na kontakt liste, ďalšie územia sa ešte mapujú (cieľ: do 200 v rámci celého kraja). Miera zapojenia: tvorba dokumentu, mapovanie potrieb a spolupráca návrhov opatrení.
- **Samosprávy:** nositelia agendy, majú podobnú rolu ako hospodári, ale väčšinou nemajú pozemky, ale majú vplyv na hospodárov - cca 15 samospráv smerom na Rajec, ostatné časti budú podobné, celkom je plánované zapojiť cca 50 samospráv. Začiatok procesu zapojil samosprávy v oblasti Rajca a Kysúc. Miera zapojenia: mapovanie problémov, identifikovanie problematických lokalít, návrhy riešení.

Časový harmonogram a štruktúra aktivít:

06/22	identifikácia a koordinácia aktérov pre oblasť Kysúc,
07/22	úvodné stretnutie s expertmi a aktérmi z Kysúc, ukážka príkladov dobrej praxe z Makova a okolia,
09 – 10/22	individuálne rokovania s expertmi, určenie rolí partnerov v projekte, príprava spoločného projektového zámeru,
11 – 12/22	udržiavanie komunikácie s partnermi,
02/23	nadviazanie spolupráce s aktérmi pôsobiacimi v oblasti Rajca,
03/23	prvé stretnutie partnerov a upresnenie cieľov a rolí partnerov v oblasti Rajca,
04/23	špecifikácia pilotného územia a zadefinovanie územia v povodí Rajčianky, mapovanie existujúcich opatrení, ktoré sú aplikovateľné v území,
05/23	analýza a výber modelových území v rámci povodia rieky Rajec, mapovanie ďalších aktérov a zapojenie dotknutých obcí z Rajca,
06 – 07/23	stretnutie kľúčových aktérov z Rajca a mapovanie aktuálnej situácie,
10/23	odborná konferencia, workshopy: konzultácia procesu s aktérmi, zameraná na potreby aktérov v území,

11 – 12/23 stretnutia s kľúčovými aktérmi, predstavenie zámerov,
12/23 príprava návrhov smerom k územi, vyhodnotenie procesu.

Hlavné výstupy participatívneho procesu: dokument s navrhnutými opatreniami bude sfinalizovaný až v roku 2024.

Hlavné výsledky participatívneho procesu: proces stále beží, zatiaľ nedosiahol všetky plánované výsledky. Dosiahnuté čiastkové výsledky, spojené s otvorením témy a vyjadrením podpory vedenia kraja, sú pozitívne hodnotené zo strany aktérov z územia, ako aj Úradu ŽSK.

Prínos procesu:

- prepojenie kľúčových aktérov a otvorenie dialógu v území,
- zviditeľňovanie aktuálnych problémov a osвета v rámci témy,
- hľadanie a identifikovanie konštruktívnych riešení v území,
- zmiernenie konfliktov a nezhôd v území.

Poučenie: nastavený cieľ participatívneho procesu (vypracovanie dokumentu s navrhnutými opatreniami) závisí od odborných kapacít zadávateľa (Odbor regionálneho rozvoja ŽSK). Participatívny proces je vo fáze realizácie a nie je ukončený z dôvodu nedostatku personálnych kapacít na strane zadávateľa, čo spôsobilo posun v časovom pláne a nebolo pod kontrolou koordinátorov participácie. Napriek tomu, čiastkové výsledky sú už dnes pridanou hodnotou procesu, konkrétne: pozitívna spätná väzba na prácu/komunikáciu s ľuďmi v území, osвета o téme, prepojenie aktérov v území s odborníkmi.

Zapojené personálne kapacity:

interné kapacity: participatívny proces je úplne zaistený internými kapacitami koordinátoriek participácie. Kapacity sú dostačujúce. Spracovanie dokumentu závisí od interných kapacít zadávateľa (Odbor regionálneho rozvoja), ktoré sú v aktuálnej chvíli limitované a vedú k posunom v časovom pláne.

externé kapacity: zapojenie pri vypracovaní adaptačného plánu pre kraj, posúdení rizikovosti územia a vystavaní odbornej časti konferencie odbornou garantkou konferencie a jej spolupráca na príprave výstupov z participatívnej časti konferencie

Zodpovedné osoby:

- Veronika Střelcová, koordinátorka participácie ŽSK, veronika.strelcova@zilinskazupa.sk
- Martina Remencová, koordinátorka participácie ŽSK, martina.remencova@zilinskazupa.sk
- Lucia Lašová, koordinátorka participácie ŽSK, lucia.lasova@zilinskazupa.sk

Viac informácií k participatívne mu procesu:

www.zilinskazupa.sk/sk/participacia/participativne-procesy/vodozadrzne-opatrenia-klimaticka-udrzatelnost.html

Publicita:

- [Facilitované stretnutie k návrhu vodozádržných opatrení - ŽSK \(zilinskazupa.sk\)](#)
- [Ochrana vody v Rajčanke naberá reálne kontúry - ŽSK \(zilinskazupa.sk\)](#)
- [Zadržme vodu v Rajeckej doline - ŽSK \(zilinskazupa.sk\)](#)
- [Voda - sucho - ŽSK \(zilinskazupa.sk\)](#)

- [Na vode \(nám\) záleží - ŽSK \(zilinskazupa.sk\)](#)
- [Konferencia VODA/SUCHO - Na vode záleží priniesla búrlivé diskusie aj inšpiratívne podnety - ŽSK \(zilinskazupa.sk\)](#)
- [Stretnutie aktérov v Rajeckej doline - ŽSK \(zilinskazupa.sk\)](#)
- <https://www.flickr.com/photos/zilinskazupa/albums/72177720312180267>
- [KONFERENCIA VODA/SUCHO PRINIESLA... - Žilinský Samosprávny Kraj | Facebook](#)
- [Na vode \(nám\) záleží | Facebook](#)
- [Facebook](#)

Mediačný proces v národnom parku Malá Fatra

Stav participatívneho procesu: ukončený

Trvanie participatívneho procesu: 01/2022 – 01/2023

Ciele projektu: projekt reaguje na konflikt v území Malej Fatry medzi novou stratégiou ochrany prírody a občanmi (neštátnymi vlastníkami lesov), ktorí žiadajú zohľadnenie svojich požiadaviek pri navrhovanej zonácii národného parku.

Cieľ participatívneho procesu: získať dôveru zainteresovaných strán, docieľiť v území nadviazanie dialógu medzi aktérmi ako predpokladu ďalšej spolupráce v rámci prebiehajúcej reformy národných parkov

Spôsob zabezpečenia: zefektívnenie komunikácie kľúčových aktérov v území NP Malá Fatra, podpora vzniku Rady Národného parku Malá Fatra z kľúčových aktérov z územia a vyrokovávanie dohody medzi aktérmi s využitím facilitácie a mediácie.

Účastníci participatívneho procesu: neštátni vlastníci lesov v území NP Malá Fatra - cca 50 osôb, ktorí sú združení v PPP KMF (Partnerstvo pre prírodný park Krivánska Malá Fatra) a urbároch/pozemkových lesných spoločenstvách, zástupcovia Správy NP Malá Fatra a zástupcovia Ministerstva životného prostredia SR.

Časový harmonogram a štruktúra aktivít:

- 01 – 02/22** mapovanie stakeholderov v území, identifikácia kľúčových aktérov, ktorí majú byť začlenení do procesu, príprava plánu mediačného procesu,
- 03 – 04/22** séria bilaterálnych rokovaní s jednotlivými aktérmi s cieľom identifikovať rozdiely ale aj prieniky stanovísk,
- 05/22** facilitácia spoločného stretnutia všetkých aktérov vrátane MŽP SR, na ktorom sa predstaví a prerokuje príprava a postup zonácie, prijme sa spoločná komunikačná stratégia, a dohodnú sa úlohy pre všetkých zúčastnených na nadchádzajúce obdobie,
- 06 – 08/22** hľadanie zhody pri určení nominácií na členov Rady NP z aktérov, zaradenie zástupcu kraja do novovytvorenej Rady NP,
- 09 – 10/22** odpočet úloh a vyhodnotenie procesu s aktérmi jednotlivo na bilaterálnych stretnutiach,
- 11/22 – 01/23** facilitácia prvého stretnutia neštátnych vlastníkov s novým vedením NP Malá Fatra, prvé zasadnutie Rady NP, do ktorej je organicky presunutá ďalšia

komunikácia agendy, zvolenie zástupcu ŽSK za predsedu Rady NP Malá Fatra.

Hlavné výsledky participatívneho procesu: prerokovaná zonácia územia NP s vlastníkmi pozemkov, nominácia zástupcu ŽSK do vytvorenej rady NP Malá Fatra, obnovenie dôvery.

Hlavné výstupy participatívneho procesu:

- zápisy zo stretnutí,
- ustanovenie spoločnej komunikačnej stratégie kľúčových aktérov z územia.

Prínosy realizácie participatívneho procesu: mitigácia konfliktu, obnova konštruktívneho dialógu, zmier, inšpirácia pre ďalšie národné parky

Poučenie: samosprávny kraj, napriek tomu, že v procese zonácie nedisponuje vlastným mandátom, zohral úlohu neutrálneho mediátora medzi inštitúciami štátu a aktérmi v území, čo umožnilo nájdenie konsenzu

Zapojené personálne kapacity:

interné kapacity: participatívny proces bol úplne zaistený internými kapacitami pracoviska - jednou koordinátorkou participácie. Kapacity KP boli dostačujúce.

externé kapacity: nebolo potrebné využiť

Zodpovedné osoby:

- Veronika Střelcová, koordinátorka participácie ŽSK, veronika.strelcova@zilinskazupa.sk
- Martina Remencová, koordinátorka participácie ŽSK, martina.remencova@zilinskazupa.sk
- Lucia Lašová, koordinátorka participácie ŽSK, lucia.lasova@zilinskazupa.sk
- Dana Gavalierová, koordinátorka environmentálnych projektov, odbor regionálneho rozvoja ŽSK, dana.gavalierova@zilinskazupa.sk

Viac informácií k participatívne procesu:

<https://www.zilinskazupa.sk/sk/participacia/participativne-procesy/narodny-park-mala-fatra.html>

Publicita:

- <https://www.zilinskazupa.sk/sk/participacia/denniky-novinky-aktuality/informativne-stretnutie-k-zonacii-np-mala-fatra.html>
- <https://www.participationfactory.com/cs/pro-rozvoj-narodnich-parku-je-klicova-spoluprace-vsech-akteru-priklad-dobre-praxe-z-male-fatry/>
- <https://www.facebook.com/participationfactory>
- <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7132724291678142464/?actorCompanyId=14776680>

Rodová rovnosť a lepšie pracovné prostredie

Stav participatívneho procesu: ukončený

Trvanie participatívneho procesu: 12/2022 – 10/2023

Ciele projektu: vypracovať plán rodovej rovnosti, ktorý Úrad ŽSK potrebuje pre účel povinnej projektovej dokumentácie pre projekt HORIZON so zámerom pomôcť zlepšiť pracovnú atmosféru a prostredie, ako aj spokojnosť zamestnancov/kýň a zvýšiť povedomie o problematike rodovej rovnosti

Cieľ participatívneho procesu: konzultovanie a spolupráca opatrení pre zavádzanie rodovej rovnosti a zlepšovanie pracovných podmienok so zapojením expertov a zamestnancov/kýň úradu, ako predpoklad lepšej implementácie navrhnutých opatrení na úrade ŽSK.

Spôsob zabezpečenia: zostavenie pracovnej skupiny na pripomienkovanie stratégie rodovej rovnosti, zmapovanie stavu rodovej rovnosti, spokojnosti zamestnancov s atmosférou na pracovisku a pracovným prostredím cez online dotazníkový prieskum

Účastníci participatívneho procesu: experti/ky, zamestnanci a zamestnankyne Úradu ŽSK.

Časový harmonogram a štruktúra aktivít:

12/23	príprava dotazníkového prieskumu stavu rodovej rovnosti v Úrade ŽSK,
01/23	realizácia prieskumu pre všetkých zamestnancov/kyne úradu, <ul style="list-style-type: none">• analýza existujúcich dokumentov,• analýza výsledkov prieskumu,• príprava vstupov pre plán rodovej rovnosti (RR),• príprava dokumentu, konzultácia s expertkami na tému rodovej rovnosti,
02/23	vytvorenie tematickej skupiny a získanie spätnej väzby,
03/23	zapracovanie výsledkov prieskumu, analýzy stavu RR na Úrade ŽSK a návrhu zavádzania princípov RR v 6 strategických oblastiach vedeniu úradu,
05/23	predstavenie výsledkov prieskumu a návrhu strategického dokumentu zamestnancom/kyniam Úradu ŽSK,
08/23	pripomienkovanie strategického dokumentu,
10/23	schvaľovací proces.

Hlavné výsledky participatívneho procesu: Schválený Plán rodovej rovnosti, reflektujúci stav na Úrade ŽSK

Hlavné výstupy participatívneho procesu: Výstup z dotazníkového prieskumu, na základe ktorého bol navrhnutý akčný plán aj obsahové časti plánu rodovej rovnosti

Prínosy realizácie participatívneho procesu: otvorenie témy rodovej rovnosti na Úrade ŽSK, spôsobilosť samosprávneho kraja pre žiadosti o projektové výzvy cez Horizon

Poučenie: zabezpečiť plynulý prechod agendy pod Oddelenie ľudských zdrojov

Zapojené personálne kapacity:

interné kapacity: participatívny proces zaistený internými kapacitami pracoviska - jednou koordinátorkou participácie. Kapacity KP boli dostačujúce pre participatívny proces.

externé kapacity: vyhodnotenie dotazníkového prieskumu. Zabezpečili odborníčky z Centra vedecko-technických informácií

Zodpovedné osoby:

- Veronika Střelcová, koordinátorka participácie ŽSK, veronika.strelcova@zilinskazupa.sk
- Dana Gavalierová, koordinátorka environmentálnych projektov, odbor regionálneho rozvoja ŽSK, dana.gavalierova@zilinskazupa.sk

Viac informácií k participatívne procesu:

www.zilinskazupa.sk/sk/participacia/participativne-procesy/lepsie-pracovne-prostredie.html

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v Žilinskom samosprávnom kraji na roky 2024-2031

Stav participatívneho procesu: prebieha

Trvanie participatívneho procesu: 09/2022 – 04/2023

Poznámka: participatívny proces stále beží a bude pokračovať aj v roku 2024

Ciele projektu: navrhnuť aktivity, ktoré bude odbor sociálnych vecí ŽSK realizovať do roku 2030, ich časový horizont, výšku nákladov a zdroj financovania. Zároveň má byť výsledkom zjednodušenie súčasnej koncepcie rozvoja sociálnych služieb tak, aby bola pre občana zrozumiteľná a ľahko uchopiteľná.

Cieľ participatívneho procesu: zvýšiť mieru spolupráce a aktérov v území na tvorbe strategického dokumentu kraja, zvýšiť kvalitu analytických vstupov

Spôsob zabezpečenia: zber dát od zainteresovaných aktérov, získavanie informácií v oblasti riešenia životných situácií osôb, ktoré sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii, špecifikácia nedostatkových sociálnych služieb pri riešení problémov osôb v nepriaznivej sociálnej situácii, seniorov, osôb so zdravotným postihnutím a ohrozených rodín s deťmi, návrhy na spoluprácu subjektov poskytujúcich sociálne služby, zber dát k analýze sociálnej situácie na území ŽSK

Účastníci participatívneho procesu: samosprávy- mestá a obce, orgány štátnej správy, mimovládne neziskové organizácie, (ne)verejní poskytovatelia sociálnych služieb, odborníci, prijímatelia sociálnych služieb (seniori, zdravotne postihnutí, ohrozené rodiny s deťmi, osoby pri riešení nepriaznivých sociálnych situácií), verejnosť

Časový harmonogram a štruktúra aktivít:

08 - 09/23	plánovanie participatívnych aktivít
09-10/23	príprava dotazníkového prieskumu - verejnosť/ samosprávy/ zriaďovatelia - koordinácia s Katolíckou univerzitou v Ružomberku
10/23	okružný stôl so starostami vybraných obcí s malým počtom obyvateľov
11/23	zber dát prostredníctvom dotazníkového prieskumu/analýza potrieb
11-12/23	zasadanie pracovných skupín/SWOT analýza

Hlavné výsledky participatívneho procesu: získaných cenných dát od zainteresovaných aktérov potrebných na vytvorenie Koncepcie rozvoja sociálnych služieb v Žilinskom samosprávnom kraji na roky 2024-2031.

Hlavné výstupy participatívneho procesu:

- Vytvorenie databázy zainteresovaných aktérov
- Výstup z dotazníkového prieskumu (excelovská tabuľka so zozbieranými dátami)
- Zápisy/záznamy zo stretnutí pracovných skupín
- Zápis z fóra zo starostami

Prínosy realizácie participatívneho procesu: zistenie stavu a aktuálnych potrieb obyvateľov kraja v oblasti poskytovania sociálnych služieb

Poučenie: Ako náročné sa ukázalo dodržať časový harmonogram pôvodne určený na zber dát prostredníctvom dotazníkového prieskumu. Nakoľko bol záujem osloviť čo najväčší počet respondentov žijúcich na území ŽSK a to prostredníctvom online prieskumu, bude potrebné do budúcnosti uvažovať s dlhším časom. Tak isto v prípade komunikácie so samosprávami treba zväžiť aj osobné stretnutie s inštrukciami ku zberu dát, aby sa predišlo nezrovnalostiam a zároveň sa zlepšila motivácia samospráv na účasti pri tvorbe koncepcie.

Zapojené personálne kapacity:

interné kapacity: participatívny proces bol úplne zaistený internými kapacitami pracoviska - jednou koordinátorkou participácie. Kapacity KP boli dostačujúce.

externé kapacity: Katolícka univerzita v Ružomberku zabezpečila vyhodnotenie dotazníkového prieskumu.

Zodpovedné osoby:

- Veronika Strelcová, koordinátorka participácie ŽSK, veronika.strelcova@zilinskazupa.sk
- Martina Remencová, koordinátorka participácie ŽSK, martina.remencova@zilinskazupa.sk
- Lucia Lašová, koordinátorka participácie ŽSK, lucia.lasova@zilinskazupa.sk

Viac informácií k participatívne procesu:

[Konceptia rozvoja sociálnych služieb ŽSK 2024 - 2031 - ŽSK \(zilinskazupa.sk\)](#)

Publicita:

- [Starostovia malých obcí diskutovali o potrebách v sociálnych službách - ŽSK \(zilinskazupa.sk\)](#)
- [Zasadali pracovné skupiny ku Konceptii rozvoja sociálnych služieb ŽSK - ŽSK \(zilinskazupa.sk\)](#)
- [STE OBYVATEĽOM ŽILINSKÉHO KRAJA? TAK... - Žilinský Samosprávny Kraj | Facebook](#)
- [ZAPOJTE SA DO TVORBY KONCEPCIE ROZVOJA... - Žilinský Samosprávny Kraj | Facebook](#)
- [ZAPOJTE SA DO TVORBY KONCEPCIE ROZVOJA... - Žilinský Samosprávny Kraj | Facebook](#)

Vyhodnotenie realizovaných participatívnych procesov

Koordinátorky participácie v rokoch 2022-2023 spracovali nasledovné participatívne procesy:

- EVVO I: Mapovanie úrovne environmentálneho vzdelávania, výchovy a osvetu na stredných školách v ŽSK,
- EVVO II: Podpora realizácie environmentálnej výchovy a vzdelávania a osvetu na stredných školách v ŽSK,
- Vodozádržné opatrenia a klimatická udržateľnosť,
- Rodová rovnosť a lepšie pracovné prostredie na úrade ŽSK
- Mediačný proces v Národnom parku Malá Fatra,

- Konceptia rozvoja sociálnych služieb v Žilinskom samosprávnom kraji na roky 2024-2031

Väčšina zrealizovaných participatívnych procesov prebehla v spolupráci s odborom regionálneho rozvoja so zameraním na environmentálne témy. Procesy zapojili rôznorodé cieľové skupiny z kraja aj expertov a expertky mimo jeho územia a viedli k zabezpečeniu naplánovaných výstupov. Ich realizácia priniesla spoluprácu so širokou škálou aktérov z územia. Išlo o zástupcov:

- stredných škôl (koordinátori environmentálnej výchovy, prípadne riaditelia škôl),
- študenti stredných škôl,
- mimovládne neziskové organizácie,
- miestnej územnej samosprávy,
- neštátnych vlastníkov pozemkov/lesov,
- expertov v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a mnohých iných.

Posledný participatívny proces bol súčasťou projektu na podporu zavádzania vnútroinštitucionálnej participácie. Zameral pozornosť na tému spolupráce a medziodborovej komunikácie. Túto agendu podporoval tiež proces Rodová rovnosť a lepšie pracovné prostredie na úrade ŽSK.

Cieľom tejto agendy bolo je podporiť komunikáciu úradu prostredníctvom posilnenia spolupráce naprieč odbormi a oddeleniami a podpory toku informácií v troch rovinách cez vytvorenie nových alebo posilnenie užívania už existujúcich digitálnych nástrojov a neformálnej komunikačnej cez prácu s priestormi úradu, ktoré boli v časti upravené tak, aby prirodzene podporovali spontánny dialóg a výmenu informácií v priestoroch úradu ŽSK v budove na Komenského ulici a v online priestore.

Ciele reflektovali na potreby navrhnuté riešenia, definované v diagnostike participácie, realizovanej na úrade ŽSK v mesiacoch máj-jún 2022: podporiť flexibilitu v zdieľaní informácií, zaviesť systém porád, rýchlych brífingov, pondelkových stan-upov, zaviesť motivačný prvok pri medziodborovej spolupráci v rámci úradu, nastaviť systémovú komunikáciu od začiatku, už pri tvorbe výzvy, stratégie, zaviesť neformálne akcie, aktivity pre zamestnancov/kyne, zaviesť prvok lineárneho a projektového riadenia do chodu úradu, vyčleniť čas na stretnutia v rámci pracovnej náplne ako napríklad predpríprava, neformálne participatívne stretnutie, vedúce k prepojeniu úloh a cielene prepájať jednotlivé témy naprieč odbormi. Z navrhovaných riešení sa podarilo presadiť úpravu vnútorných priestorov Úradu Žilinského samosprávneho kraja so zámerom vytvoriť priestory, podporujúce neformálne stretnutie pre podporu lepšej výmeny informácií a zdieľania skúseností naprieč odbormi a oddeleniami, kde boli zrealizované štyri stretnutia raňajkového formátu na rôzne témy. Prebehlo tam zároveň niekoľko neformálnych stretnutí a priestor postupne získal charakter priestoru, otvoreného na stretávanie. Podarilo sa zorganizovať dve školenia o participácii – metóda world caffè a metóda retrospektíva - a workshop o bariérach a pozitívach nástroja Sharepoint.

Proces spojený s tvorbou Konceptie rozvoja sociálnych služieb bol spustený až na konci reportovaného obdobia, preto nie je predmetom odpočtu a vyhodnotenia realizovaných participatívnych procesov.

Zrealizované participatívne procesy zabezpečili:

- dôkladne zmapovanie potrieb a konkrétne návrhy na podporu environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu Žilinského samosprávneho kraja do roku 2030,

- zabezpečenie zmiernenia konfliktu medzi neštátnymi vlastníkmi lesov v území NP Malá Fatra, ktorí sú združení v PPP KMF (Partnerstvo pre prírodný park Krivánska Malá Fatra), zástupcov Správy NP Malá Fatra a Ministerstva životného prostredia SR, podpora a budovanie dialógu do vzniku Rady Národného parku Malá Fatra z kľúčových aktérov z územia ako jedného z predpokladov efektívnejšej spolupráce pri procesoch súvisiacich s implementáciou reformy národných parkov v národnom parku Malej Fatry,
- iniciáciu stretnutí s miestnymi aktérmi pre príprava návrhov vodozádržných opatrení.

Prínos činnosti koordinátorov participácie:

- zvýšenie miery informovania o procesoch zapájania verejnosti na Úrade ŽSK,
- zmapovanie a aktualizácia databáz zainteresovaných aktérov z územia vo vybraných oblastiach,
- zosieťovanie aktérov a vytvorenie priestoru pre riadený dialóg so zainteresovanými aktérmi z územia s cieľom zefektívnenia implementácie regionálnych verejných politík,
- budovanie a posilňovanie dôvery kľúčových aktérov v Úrad ŽSK,
- zdieľanie skúseností a dobrej/zlej praxe,
- zvýšený záujem o spoluprácu s koordinátormi participácie. Záujem o spoluprácu (okrem odboru regionálneho rozvoja) prejavili aj ďalšie odbory. Identifikované príležitosti pre spoluprácu s ďalšími odbormi potvrdzujú vysokú hodnotu úlohy koordinátoriek participácie.

Súhrn podujatí, odpočítaných v rámci merateľných ukazovateľov je súčasťou Tabuľky č. 1

SUMÁR MERATEĽNÝCH UKAZOVATEĽOV ZA ROK 2023

POVINNÉ MERATEĽNÉ UKAZOVATELE				ZREALIZOVANÉ MERATEĽNÉ UKAZOVATELE			
PODUJATIE	POČET PODUJATÍ	POČET ÚČASTNÍKOV/ČOK	BLÍŽSIE INFORMÁCIE O PODUJATÍ	PODUJATIE	POČET PODUJATÍ	POČET ÚČASTNÍKOV/ČOK	ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O PODUJATÍ
Informačné dni pre cca 50 osôb	2	100	Podujatie v rozsahu minimálne 5 hodín s cieľom zabezpečenia realizácie participatívnych projektov a procesov na samosprávnom kraji, realizované v priestoroch samosprávneho kraja so zabezpečením občerstvenia pre účastníkov podujatia.	1. ENVIROFÓRUM – OD TEÓRIE K PRAXI I (53) 2. ENVIROFÓRUM – OD TEÓRIE K PRAXI II (59)	2	112	Mapovanie potenciálu pre rozvoj environmentálneho vzdelávania, výchovy a osvetu (EVVO) na stredných školách v kraji a potrieb učiteľov/iek - koordinátorov/iek EVVO pri prehlbovaní EVVO na školách, zisťovanie prekážok a bariér pri nadväzovaní spolupráce s organizáciami poskytujúcimi neformálnu EVVO.

Odborné konferencie pre cca 100 osôb	2	200	2 celodenné konferenčné podujatia pre cca 100 osôb, realizované mimo priestory samosprávneho kraja.	1. KONFERENCIA O PARTICIPÁCII - ZA SPOLUPRÁCU (100) 2. ODBORNÁ KONFERENCIA VODA/SUCHO: VODA NÁS SPÁJA (115) 3. EKO SEMINÁR (120)	3	335	Prepájanie akérov v kraji, predstavenie participatívnych procesov, ktoré realizuje ŽSK v rámci projektu Participácia II. 2. Podpora dialógu v území o vodozádržných opatreniach na lokálnej aj regionálnej úrovni 3. Budovanie environmentálneho povedomia žiakov a žiačok stredných škôl v Žilinskom samosprávnom kraji.
Odborné workshopy do 30 osôb	3	90	Práca menších skupín do cca 30 osôb v trvaní do 5 hodín bez bližšej špecifikácie.	1. VODA - STRETNUTIE AKTÉROV NA MAKOVE (21) 2. PREZENTÁCIA A WORKSHOP: pracovné prostredie a rodová rovnosť (34) 3. CYKLICKÉ RAŇAJKY (29)	3	84	Úvodné stretnutie s expertmi v oblasti budovania vodozádržných opatrení z oblasti Kysúc. 2. Zoznámenie sa s výstupmi prieskumu spokojnosti a pracovného prostredia, s plánom pre rodovú rovnosť a metódami participácie. 3. Mapovanie skúseností, motivácií, potrieb a bariér zamestnancov/kýň pri využívaní ekologických módov dopravy pri dochádzke do/z práce.
Workshopy do 20 osôb	2	40	Realizácia participatívnych procesov a prácu menších skupín do cca 20 osôb, ktoré sú naviazané na činnosti podkativity 2 s určenými nákladmi na občerstvenie a pitný režim účastníkov bez nároku na prenájom priestorov.	1. WORKSHOP O PARTICIPÁCII (29) 2. INFORMATÍVNE STRETNUTIE K ZONÁCII NP MALÁ FATRA (10) 3. WORKSHOP SHAREPOINT – INTERNÁ PARTICIPÁCIA V ONLINE PROSTREDÍ (22)	3	61	Prezentácia výstupov z diagnostiky participácie, ukážka využitia metódy world caffee v praxi. 2. Nastavenie komunikácie aktérov zainteresovaných v procesoch reformy Národného parku Malá Fatra. 3. Workshop zameraný internú komunikáciu, zdieľanie a spoluprácu v online.
SPOLU	9	430			11	592	

Tabuľka č. 1